

8.8.21

לכבוד
 יוער וחברי המועצה
 מנכ"ל התאגיד
כאן

הנושא: בדיקת הביקורת הפנימית בנושא עזיבת עובדים

פרק

1. בדוח 07ב של מבקר המדינה, שפורסם ביום 4.5.20, עוסק בנושא הלייני הגיס של מועמדים יוצאי רשות השירות לתאגיד השירות, המבקר המליך, בין השאר, כי *"התאגיד יבחן את נתוני העזיבה מאז הקמתנו"*.

2. על רקע זה,omidע נוסף שהצטבר, החלטה מועצת התאגיד בישיבתה מיום 10.3.21 :

המועצה מורה למברחת הפנים לבדוק את מספר העובדים ונושאי המשרה, שעזבו את התאגיד מאז הקמתו ותכיפות החלפותם. בכללן, תברר מברחת הפנים את נסיבות הפסיקת עבודתם של עובדים ונושאי משרה (כتوزאה מפטרים, התפטרות או סיכון/הסקם על פרישה בהסכם) והפסקת ההתקשרות עם נתונים שירותים לתאגיד מאז הקמת התאגיד. זאת, כולה ממשמכי סיום ההתקשרות, משיחות יזומות מדגימות שתקיים עם גורמים שעזבו והן ככל שיתקבלו אצל פניות בנושא.

במסגרת בדיקתה, מברחת הפנים מותבקשת לבחון גם את אופן ההתנהלות אל מול מנהלים, עובדים ונתוני שירותים או מי מטעם כאמור, בעבר ובהווה, ובכלל כך להידרש למאפייני יחס העבודה, לתרבויות הנהיגות בתאגיד, לרבות היחס אל העובדים ונתוני השירותים, הסטנדרטים שעל פיהם התקבלו החלטות בעניינים והכל בקשר עם ההתקלה לסייע את ההתקשרות עמם.

להסרת ספק מובהר, כי אין דרישת לבחינה של מאפייני סיום התקשרות עם נתונים שירותים או מי מטעם, שההתקשרות עימם הופסקה בשל כך שהפרויקט במסגרת ניתנו שירותיהם הושלם.

3. בישיבתה של ועדת הביקורת מיום 17.3.21 היא אישרה את בדיקת הנושא כחלק מתכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2021.

4. הביקורת החלת הבדיקה בחודש אפריל ש.ז. ועסקה במקביל ב-2 היבטים :

- ניתוח נתונים עזיבת עובדים בתאגיד.

- קיום שיחות עם עובדים, ועיוון במסמכים הנוגעים לעזיבת עובדים.

5. לביקורת ועדת הביקורת, הביקורת התמקדה בברור של נסיבות עזיבתם של עובדים בכירים – נושא מרשה (סמכילים) וראשי אגפים. אציון כי לגבי עובדים בדרגת נמוך יותר שעזבו, הביקורת נדרשה לנושא במהלך השנים האחרונות במספר מקרים ספציפיים, עקב תלונות שהתקבלו מעובדים שעזבו וסבירו שההיליך בעניינים היה לא תקין והצריך בדיקה. כל מקרה טופל לגופו בהיבט של תקינות ההליך.

תוצאות הבז'יקת

6. ניוטה נתונה עזיבת עובדים

ראה ניוטה נתונה מפורט בנספח א' המציג. מתוך הנитוח עולה כי מאז ראשית דרכו של התאגיד ועד Mai 2021 (תוך כ-5 שנים) עזבו את התאגיד 16 מנהלים בכירים (דרג 3-2 במודל השכר). סך המשרות בדרג זה, לפי המודול החדש היו 33 (לפי המודול הישן 29 מישורות).

לדעת הביקורת, נתון זה הינו משמעותי ומצריך חשיבה לאור העזיבה כי ברוב המקרים מנהלים בכירים שואפים להישאר בתפקידם לפחות מספר שנים, ולראות את פירות ההשעקה של ניהול פרויקטים בהקמה.

7. פניות שערכה הביקורת לשיחות עם עובדים

הביקורת פנתה ל-26 עובדים בדרגת בכיר ו/או דרג ניהול גבוה, וביקשה לשוחח עימם לגבי נסיבות עזיבתם וכן לגבי ראייתם בקשר לתרבות הניתולית בתאגיד ועניינים הדורשים שיפור ביחסים העבודה בתאגיד. מינם 21 עזבו את התאגיד ו-5 מינם עדין מועסקים בתאגיד.

מתוכם, 6 עובדים סרבו לשוחח עם הביקורת, 2 עובדים ביקשו שהות מחשבה אם יהיו נכונים לשוחח בהמשך, ולאחר מכן – 18 עובדים התקיימו שיחות עם הביקורת.

מבחןת מעמדן של השיחות שהתקיימו, ראוי להציג כי 17 עובדים מתוך 18 עובדים שעימם שוחחת הטענו את הסכמתם לקיים השיחה בשמייה על חסינו פרטיים ובכך שדבריהם לא יצטטו. הובטח להם כי דבריהם יושמו את הבדיקה מבחינת הבנת מכלול הניסיבות לעזיבה, אך בלי ליחס אמריה צו או אחרית לעבוד ספציפי.

לדעת הביקורת, תוגבה זו של העובדים לפניהו הביקורת יש בה כדי להעיד לגבי סביבת העבודה בתאגיד ולגבי חשש מהפגיעה גם לאחר שעזבו את התאגיד.

8. עניינים שעלו מתוך השיחות

לאור המגלה שנוצרה עקב אי הסכמתם של העובדים עימם שוחחת לחשוף את הדברים, או להשתמש בהם במהלך הבדיקה, הביקורת לא יכולה להמשיך את החקירה בנושא. יחד עם זאת, אצין כי בשיחות שהתקיימו עם העובדים, בהם נתקשו להסביר את הרקע לעזיבתם, או עניינים אחרים שיפור, עליה שהיו נסיבות שונות, מורכבות, כל אחד והאירועים שנקרונו בזכרונו, כל אחד ורגשיותיו.

אם מנסים לקבץ בהכללה את הדברים, נראה כי נסיבות העזיבה מתחלקות ל-3 קבוצות עיקריות:

- **קבוצה (1)** – טענה לעצירת קידום בתאגיד, והיענות להזמנות שליטה בפניהם להשתלב בתפקיד אחר מחוץ לתאגיד (2 מקרים).
- **קבוצה (2)** – סכוז מול הממונה על רקע חילוקי דעתות מקצועיים (2 מקרים).
- **קבוצה (3)** – טענות להתנהלות לא רואיה ו/או בעייתית של נושא משרה כלפיים ו/או כלפי אחרים (כל שאר 14 המקרים).

חלוקת הגיל אינה מוחלטת, ובמספר מקרים יש שילוב של סיבות מסותי קבוצות אצל מספר בכירים. לגבי הנسبות מקבוצה (3), אצין כי הדברים שנשמעו באזני היו משמעותיים ובמצב רגיל חלקים הגدول היו מצרייכים המשך בדיקה. ביניהם גם ניתן להצביע על טענות חוזרות שנשמעו מפייהם של מספר אנשים ועל כן משקלן גדול יותר. יחד עם זאת, חשוב לסייע ולחקות בחשון הידעם שעזבו, באופן טבעי, נושאים אותם "מירמור" מעכם העזיבה.

9. מגבלות בהמשך בדיקת הביקורת

כאמור, כל האנשים עימם שוחחתי סרבו לאפשרות שדבריהם יושמו בהמשך הבדיקה. לפיכך, הביקורת הפנימית לא יכולה להשלים את מטלת הביקורת שהוטלה עליה ע"י המועצה, וזאת בשל הכללים המڪווים שבهم חבה הביקורת, כפי שIOSBR הלאן:

(1) עפ"י **חוק הביקורת הפנימית (תשנו"ב-1992)**, שאומץ גם בחוק תאגיד השידור הישראלי, על המבקר לעורך את עבודה הביקורת לפי תקנים מקצועיים מוכרים (סעיף 4 (ב) לחוק). התקנים המ מקצועיים מחיבים שתוצאות הביקורת יתמכו בתיעוד העולם. כך נקבע, בין השאר, בתקנים:

- **תקן 2330** – " מבקרים פנימיים חייבים לטעוד מידע לבנוני כדי לתמוך במסקנות ובתוצאות מטלת הביקורת".
 - **תקן 2410** – "הדווח הסופי של תוצאות הביקורת חייב לכלול, על פי העניין, את חוות הדעת של מבקרים פנימיים ואו את מסקנותיהם. חוות הדעת... חייבת להיות מתחמץ במידע מספקאמין לבנוני ו שימושי".
- וכן נדרש עפ"י הכללים כי תינןן זכות תגובה (התיחסות) לכל גורם אשר עלול להיפגע מהביקורת ו/או הביקורת מתייחסת אליו במסגרת הדוח".

(2) בנוסף, ישנה פסיקה רלבנטית לנושא זה של בית המשפט העליון, בדיון במסגרת עתירה לבג"ץ משנת 2003 – **בג"ץ 7805/00 רוני אלוני נגד מברכת עיריית ירושלים**. מפסק הדין הנ"ל עולה כי בכלל, אין זכות טיעון ללא זכות עיון במסמכים.

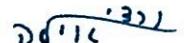
בדיוון שהתקיים, עקב עתירה של חברת מועצת עיריית ירושלים רוני אלוני כנגד מברכת עיריית ירושלים, צוין כי מקום אשר גורם כלשהו עלול להיפגע מהביקורת, על המבקר לחשוף בפני הגורם את התרומות שערך וכן לנירוח עובדה שונות ששימושו את הביקורת. פסק דין זה הוא אבן דרך מוביל בענייני מעמד המבקרים הפנימיים וחובותיהם כלפי מבקרים בטיפול בתלונות.

לחקלים מפסק דין זה אנה ראו **נספח ב' הרצ"ב**.

על לציין כי במקרה ספציפי זה לא ניתן היה להציג טענות תוך הסתרת שמו של הטוען כיוון שתוכן הדברים היו מוגבלים לחשיפת זהותו.

מכאן, שיש קשיי ממשי בידי הביקורת להשלים הבדיקה ולקיים ברור בעניין דבריהם שנאמרו בפני בשיחות עם עובדים, מבלתי יכולת להציג את הביסוס לכך.

בברכה,

רוי' אללה ורדי

מברכת פנימית לתאגיד

נספח א': ניתוח נתוני עזיבת עובדים בתאגיד

כללי : הנתונים המוצגים בחלק זה נסמכים על נתונים הרשומים במערכת המידע של משאבי אנוש וכן בחלוקת על נתונים שהציגה סמנכ"לית מש"א בפני ועדת כח אדם של המועצה.

1. נתונים שהוצגו ע"י מש"א

בנגישות עזיבת עובדים, סמנכ"לית מש"א הציגה בפני ועדת כ"א ביום 12.4.21 את הנתונים הקיימים בתאגיד, בפיתוח לפי שנים, לפי חטיבות ולפי סיבת עזיבה.

הנתונים שהוצגו: בשנת 2017 עזבו 110 עובדים, בשנת 2018 עזבו 121 עובדים, בשנת 2019 עזבו 99 עובדים, בשנת 2020 עזבו 61 עובדים.

מנתוניים אלה עליה כי:

- כמות העזיבים את התאגיד בשנים 2019 ו-2020 הינה פחותה מהשנתיים הראשונות, כשב-2020 היא הנמוכה ביותר בין 4 השנים.
- תחלופת העובדים הגבוהה ביותר הינה בחטיבת החדשות, אך יחד עם זאת יש לזכור כי מדובר בחטיבת בעלת מספר העובדים הרב ביותר בתאגיד.
- מרבית העזיבות בשנים 2019 ו-2020 רשותות כהתפטרות.

ואולם, לגבי נתונים אלה היו מספר סיגים:

- לגבי הנתונים משנת 2017 – חסר פירוט של סיבת סיום העסקה.
- לגבי שנת 2018 – לא ניתן להבחין בין עובדים זמניים ואחרים.
- לגבי שנת 2019 – הנתונים אינם כוללים עובדים זמניים.
- כל הנתונים מכל השנים אינם כוללים סטודנטים ופרושים לגמלאות.

לאור הסיגים שהציגה סמנכ"לית מש"א, ישנו קושי ליציר פורמט שייתרום לניתוח המגמות בעניין זה ברצף של שנים. הסתבר כי הנתונים הרשומים במערכת, עברו במהלך השנים פורמטים שונים של פירוט, ואין בהם עקבות לגבי חלק מהנתונים.

על כן, הביקורת הפנימית החליטה לחזור אל נתוני המערכת הרשומים וריכזה מתוכם את הנתונים הנוגעים לעובדים הקבועים של התאגיד, ללא עובדים זמניים וסטודנטים, משנת 2019 ועד לחודש מרץ 2021.
צוין כי הביקורת כללה בנטוניה עובדים שפרשו לגמלאות, שלא נכללו בניתוח שנעשה ע"י מש"א.

לידעת הביקורת, הנתונים המשמעותיים והבדיקות יותר הם אלו משנת 2019 ואילך, ובהתאם **התרכזה **הביקורת**.**

2. ניתוח נתונים ע"י הביקורת

(1) כמות העובדים הקבועים שעזבו את התאגיד בין השנים 2019 ועד לחודש מרץ 2021

שנה	עובדים קבועים שעזבו	סה"כ קבועים בעבודה בשנה זו	סה"כ העובדים קבועים
2019	99	1,026	9.6%

שנה	סה"כ שבועו	סה"כ קבועים בתאגידי	סה"כ עובדים קבועים	אחוז העובדים הקבועים שבועו
2020	65	1,016	6.4%	
2021	27	962	2.8%	
רבעון ראשון	191			סה"כ

* מבוסס על נתונים מש"א לחודש דצמבר של כל שנה.

מהנתונים עולה כי היותה ירידת בשיעור העובדים בשנת 2020 לעומת 2019. לגבי 2021 – מדובר רק ברבעון ראשון ולכן לא ניתן להגיא למסקנות.

(2) עובדים קבועים שעזבו – חלוקה לפי חטיבות - שנים 2019 ועד לחודש מרץ 2021

חטיבה	סה"כ שבועו	סה"כ עובדים קבועים בחטיבה	סה"כ משפר למספר העובדים בחטיבה	אחוז העובדים שעזבו ביחס למספר העובדים בחטיבה
מטה	14	65	22%	
הנדסה	12	57	21%	
דיגיטל	13	92	14%	
חדשנות + רשות ב'	88	405	22%	
ערבית	13	123	11%	
טלוויזיה	5	43	12%	
רדיו	33	170	19%	
שיווק	13	42	31%	
סה"כ	191	997		

* מתוך נתונים מש"א ביום 27.2.2020 שהוצגו לוועדת כ"א.

מהנתונים שליל עולה כי:

כמות העובדים הקבועים הגדולה ביותר שעזבה בין השנים 2019 ועד מרץ 2021 הייתה מתחטיבת החדשנות (קרוב ל-50% מכלל העובדים הקבועים שעזבו את התאגידי). יחד עם זאת, מדובר גם בחטיבה שהיא גדולה ממשמעותית ביחס לחטיבות אחרות, על כן נראתה גם השוואה של אחוז העובדים ביחס למספר העובדים בחטיבה.

השוואה של כמות העובדים שעזבו אל מול מספר העובדים שככל חטיבה העלתה כי 3 החטיבות שבחן היקף העזיבה הינו הגובה ביותר ביוטר הין:

- חטיבת השיווק – היקף העובדים שעזבו מהוות כ-31% מכלל העובדים בחטיבה.
- חטיבת החדשנות – היקף העובדים שעזבו מהוות כ-22% מכלל העובדים בחטיבה.
- חטיבת המטה – היקף העובדים שעזבו מהוות כ-22% מכלל העובדים בחטיבה.

(3) עובדים בדרגת מנהלים, שעזבו את התאגידי בין שנת 2019 למאי 2021

* מנהלים לעניין זה הינם עובדים בדרגת 5-1 במודול השכר של התאגידי

סה"כ	סה"כ ברשו לגמלאות	סה"כ পוטרי	סה"כ סיום בהסכמה	סה"כ התפטרו	חטיבה	שנה
1			1		הנדסה	2019
4		1	1	2	חדשנות	
1		1			טלויזיה	
1				1	מדיה בערבית	
2			1	1	שיווק	
1				1	רדיו	
3				3	מטה	
4	1			3	חדשנות	
1				1	טלויזיה	2020
1			1		שיווק	
1				1	מטה	
2	1			1	חדשנות	
2				2	מדיה בערבית	2021
1			1		שיווק	
25	2	2	5	16	סה"כ	

מהנתונים שבבלה עולה כי:

- סה"כ בין שנת 2019 ועד למאי 2021 עזבו את התאגיד **25** עובדים ברמת מנהלים.
- היקף המנהלים שרשומים שהפטרו גבוהה יותר מאשרו משלם ביחס לעזיבת מנהלים מסוימות של פיטורין או סיום בהסכמה (או פרישה לגמלאות). בהקשר זה, ניתן כי לא נבדק אופן הסיווג של הרישום במערכת לגבי סיבת העזיבה.
- הערה: בעניין מידת הדיקוק של הרישום במערכת לגבי סיבת סיום העסקה שנרשמה במערכת – אין ודאות כי הרישום לגבי "התפטרות" משקפת התפטרות שהינה לממי מרצון. לדוגמה, במקרה של **[REDACTED]**, שעמו נחתם בסופו של דבר הסכם לעזיבה.

(4) השוואת בין שיעור עזיבת מנהלים לשיעור עזיבת עובדים אחרים

הביקורת ביאה לבירור מה היחס בין המנהלים (בדרג 5-1) שעזבו, לבין העובדים האחרים (בדרג 9-6) שעזבו. בהתבסס על מודל השכר של התאגיד, המעודכן לחודש מרץ 2020, כמות התקנים המקסימלית לדרג 5-1 הינה 142, וכמות התקנים המקסימלית לדרג 9-6 הינה 835. להלן ההשוואה:

שנה	סה"כ מנהלים מדרג 5-1 שעזבו	אחוז המנהלים שעזבו ביחס לכמות העובדים שבמודול	סה"כ עובדים מדרג 9-6 שעזבו	אחוז העובדים שעזבו ביחס לכמות מנהלים שבמודול
2019	13	9%	86	10%
2020	7	5%	58	7%
2021	5	4%	22	3%

בחינה של העובדים שעזבו בהיבט של דרגותם, אל מול שאר עובדי התאגיד שהם באותו טווח הדרגות, העלה כי אין הבדל מהותי בשיעור המנהלים שעזבו מול שיעור העובדים שעזבו בדרגות נמוכות.

(5) נתוני עובדים בכירים שעזבו את התאגיד בין ינואר 2019 למאי 2021

בכירים = בדרג 2-3

לABI קבוצה זו, שהיא שכבת המנהלים הבכירה ביותר שמobilיה את הארגון, יש חשיבות לבחון את נתוני העזיבה. להלן הנתונים המלאים:

דרג	שם עובד	יחידה	תפקיד	שנת סיום	סיבת סיום	דרג
2	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2019	התפטרות	.1
2	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2019	התפטרות	.2
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2019	התפטרות	.3
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2020	התפטרות	.4
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2019	התפטרות	.5
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2020	התפטרות	.6
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2020	התפטרות	.7
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2019	סיום בהסכמה	.8
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2020	סיום בהסכמה	.9
2	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	2021	התפטרות	.10

כמידע נוסף, על אף ההגבלה על התקופה הנבדקת, ניתן לומר כי בין 2016 ל-2018 (כולל) עזבו 6 בכירים בדרג סמנכ"ל:

- בשנות 2016 עזבה [REDACTED]

- בשנות 2017 עזבו 3 בכירים: [REDACTED]

- בשנות 2018 עזבו 2 בכירים: [REDACTED]

מכאן שמאז ראשית דרכו של התאגיד ועד מאי 2021 עזבו את התאגיד 16 מנהלים בכירים (דרג 2-3), תוך כ-5 שנים. סך המשרות בדרג זה, לפי המודול החדש היו 33 (לפי המודול הישן 29 מישרות). לדעת הביקורת, נתון זה הינו משמעותי ומצריך חשיבה לאור העובדה כי ברוב המקרים מנהלים בכירים שוואפים להישאר בתפקידם לפחות מספר שנים, ולראות את פירוט ההשקעה של ניהול פרויקטים בהקמה.

נספח ב': חלקים מתוכן בג"ץ 7805/00 רוני אלוני – נגד מברכת עירית ירושלים ואחרים.

(בפני: כב' השופטת א' פרוקציה, כב' השופט א' מצא, כב' השופטת א' חיות). פס"ד מיום 11.5.2003.

רוני אלוני - חברת מועצת עירית ירושלים נגד מברכת עירית ירושלים, ראש עיריית ירושלים, ועדת הביקורת לעיריית ירושלים ועיריית ירושלים. זכות עיון בדוחות ביקורת ובמסמכים הרשות המקומית בג"ע בבחן את מהות מוסד הביקורת ברשות המקומיות, את שאלת היקף התפקידים הביקורת על חברי מועצה, את היקף זכויות הטיעון והעoon הננתננות למבקר, ואת דרכי פרסום דו"ח הביקורת הציבור והשלכותיו על הליך הביקורת ועל זכויות המבקר.

"בעבר, לא הוכר קשר גומלין הכרחי בין זכות הטיעון לזכות העיון..."

על גישה זו נמתחה ביקורת בספרות המשפטית בה הובעה הדעה כי ראוי שזכות הטיעון תכלול גם זכות עיון במסמכים עליהם ביקש הרשות להתבסס בקבלה החלטה (זמיר, שם, עמ' 889-888). אכן, מזכות הטיעון הננתננה לאדם להעלות טענותיו בפני רשות מנהלית העומדת לחולLit בעניינו נגררת באופן סביר הזכות לעיון במסמכים המשמשים את הרשות לצורך החלטתה. זאת, בכפוף לסייעים ומוגבלות המתחייבים להבטחת פעילותה התקינה של הרשות המינימלית. בלבד זכות הטיעון לעולם לא תהא שלמה. בלבד זכות הטיעון – החלטתה של הרשות המינימלית עלולה שלא להוות שלמה וללקות בפגם ...

הפסיקה בפרשת טרנר (שם, עמ' 790) נתנה בדעת הרוב ביטוי לחשיבותה של זכות העיון כחלק ממיוצוי זכות הטיעון של מי שעולל להיפגע מחקירה בטרם תחילת הרשות בעניינו ...

היקפה וסיגניה של זכות העיון, הנגורת מזכות הטיעון, תלויות אף הם בטיב ובנסיבות העניין וכן בנסיבות הפגיעה לה ציפוי האזרוח מההחלטה המינימלית ...

מקומות שהפגיעה הצפואה חמורה והחלטתה רשות עלולה לפגוע בכבוד האדם ובשמו הטוב, תורהב זכות הטיעון והעיוון גם במחיר דחיקת שיקולי יעילות המערכת בפני הגנה על כבוד הנפגע (פרשת טרנר, שם, עמ' 791) ...

תחום הביקורת – בין החיצונית ובין הפנימית – מעלה היבטים מיוחדים ביחס להיקפן של זכויות הטיעון והעיוון של המבקר ...

הចורך להגן על התפקיד התקין של הביקורת ועל יכולתה לבצע את תפקידה משילך במישרין על היקפן של זכויות העיון והטיעון של המבקר והיקף זה נבחן מוקראה בהתאם לנסיובתו. היקף הזכויות יקבע על פי מערכת איזונים הבנויה על ארכוי מערכת הביקורת מן הצד האחד אל מול עניינו של הפרט העולל להיפגע מן הצד الآخر. באיזו זה ניתן משקל מיוחד מיוחד לעניינו של הפרט בנסיבות ההגנה על כבודו ושמו הטוב, ורק צרכיהם מערכתיים בעלי משקל מיוחד יצדקו את הצרת זכותו ...

הביטחות פולתה התקינה של הביקורת מחייב לא אחת מתן הגנה למקורות המידע ומוסרי התלונות למבקר כדי שלא להרטיע את הצביע מפניה למבקר. שלילת הגנה כזו עלולה לפגוע באינטרס ציבוררי בעל חשיבות רבה (השווה ז. סgal, הזכות לדעתavor חוק חופש המידע, עמ' 199). על כן, ראוי להגן על אינטרס זה בד בעס שמירה על זכות המבקר לעיון בעיקורו של החומר הקיים בעניינו כדי שיוכל למצות את זכות טיעונו במלואה. וכך, שמות מתלוננים ומוסרי מידע אינם חייבים בגלו מוקם שהדבר עלול לפגוע בעבודת הביקורת, וניתן להציג למבקר מסמך הנוגע אליו תוך מכך מחייבת פרטם מזוהים של מקורות מידע. מקום שעצם האמת המסמן, גם תוך מהיקת פרטים מזוהים מתוכו, עלול להשוו מקורות מידע, ניתן להציג את עיקרי תוכנו במסגרת תמצית דברים במקום להציגו גופו ...

לסיכום היבט זה: כאשר מדובר בחשש לשמו הטוב של אדם עקב פולת הביקורת, זכות העיון של המבקר מהיבת כלל העברה אליו של כל החומר הרלוונטי לצורך הביקורת, אלא אם כן קיימים טעמים בעלי חשיבות מיוחדת הנעשים בצרci תפקידה של מערכת הביקורת המצדיקים להימנע מכך ..."